

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2020 r.

Poz. 750

**UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 14 sierpnia 2020 r.

**w sprawie upamiętnienia zasług Jana Kowalewskiego dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej
i powstrzymania ekspansji komunistycznej Rosji**

W 2020 roku obchodzimy stulecie Bitwy Warszawskiej i zwycięstwa w wojnie z bolszewicką Rosją. Wygrana ta była wynikiem realizacji myśli strategicznej dowództwa Rzeczypospolitej Polskiej oraz działań niezwykle nowoczesnego polskiego wywiadu radioelektronicznego. Jego głównym współtwórcą był łódzianin – porucznik Jan Kowalewski.

Ten wybitnie uzdolniony językowo i matematycznie młody inżynier po odzyskaniu niepodległości przez Polskę został organizatorem i naczelnikiem Wydziału II Biura Szyfrów Sztabu Generalnego oraz twórcą komórki kryptoanalizy tamże. W latach 1919–1920 kierowany przez niego radiowywiad przejął i rozszyfrował kilka tysięcy szyfrogramów obcych armii, głównie sowieckiej, co dawało polskiemu dowództwu wiedzę o najtajniejszych, kluczowych decyzjach sztabu wroga. Miało to rozstrzygający wpływ na plany strategiczne Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, walnie przyczyniając się do polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej.

Po wojnie Jan Kowalewski nadal służył ofiarnie krajowi. Był m.in. szefem wywiadu sztabu wojsk powstańczych w III powstaniu śląskim, attaché wojskowym przy polskich poselstwach w Moskwie i Bukareszcie, a podczas II wojny światowej – organizatorem operacji wywiadowczych w ramach wymierzonej przeciwko państwom Osi Akcji Kontynentalnej. Po zakończeniu działań wojennych pozostał na emigracji. Zmarł w Londynie w 1965 roku.

Za swe osiągnięcia Jan Kowalewski został odznaczony m.in. Orderem Wojskowym Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Złotym Krzyżem Zasługi oraz pośmiertnie Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2020 Rokiem Jana Kowalewskiego.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, oddając hołd Janowi Kowalewskiemu w 100. rocznicę polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej, wyraża uznanie dla jego osiągnięć i drogi życiowej oraz czci jego pamięć.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*